

Kommunalförbundet Sjukvård och Omsorg i Norrtälje

**Direktionen Kommunalförbundet Sjukvård och
Omsorg i Norrtälje**

§ 128

Dnr KSON 2023-137

Budget 2024 och verksamhetsplan 2024-2026

Sammanfattning av ärendet

Föredragning i ärendet tillförordnad förbundsdirektör Ulrika Lindberg.

Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje ansvarar för hälso-, sjukvård och omsorg till invånarna i Norrtälje kommun, inklusive hälsofrämjande och förebyggande insatser. Förbundsmedlemmar är Region Stockholm och Norrtälje kommun som huvudsakligen finansierar förbundets verksamhet genom bidrag. Förbundet äger också Tiohundra AB, som bedriver vård- och omsorgsverksamhet på uppdrag av förbundet. Norrtäljemodellen är en inkluderande samverkan som skapar integrerad hälso- och sjukvård och omsorg för invånaren. Genom samarbete mellan beställare, utförare och övriga samhällsaktörer skapas förutsättningar för utveckling och innovation.

Norrtäljemodellen innebär att vi gemensamt ligger i framkant, inte minst i arbetet med god och nära vård och omsorg – en önskeposition för de flesta kommuner och regioner. Vård- och omsorgsbehoven är större i Norrtälje kommun jämfört med länet i övrigt, främst för att andelen äldre är betydligt större men också för att ohälsotalen är högre än i länet i övrigt. Norrtäljebornas behov av hälso-, sjukvård och omsorg beräknas dessutom fortsätta att växa under planeringsperiod. Kommunalförbundets nettokostnad för äldreomsorgen per invånare 65 år är samtidigt redan lägst i landet. Ersättningarna till förbundets utförare har i vissa fall inte räknats upp på flera år och är nu oacceptabelt låga särskilt inom omsorgen. En uppräkningsmed 2,3 procent enligt Norrtälje kommuns planeringsförutsättningar inför 2024 kan inte anses rimligt utifrån att omsorgsprisindex för 2023 fastställts till 4,6 procent. Direktionen har härutöver beslutat att omgående åtgärda bristerna i LSS-verksamheten i egen regi i första hand för att nå grundläggande kompetensnivå (2023-11-16 § 118).

Jämförelser av hälso- och sjukvårdsverksamheten är svårare, då regionen och kommunalförbundet ansvarar för och bedriver likartad verksamhet. Kommunalförbundet är så långt möjligt följsam till regionens uppdrag och ersättningar till vårdgivare. Den del av kommunalförbundets budget för 2024 som finansieras av Region Stockholm uppvisar ett underskott om -25,7 mnkr och den del som finansieras av Norrtälje kommun visar ett underskott om -89,7 mnkr. Inför 2024 är samtidigt osäkerheterna större än vanligt vad avser exempelvis faktisk pris- och löneutveckling, inklusive pensionskostnader, konsekvenser av ett nytt förfrågningsunderlag inom kundvalet och nya sjukhusavtal i länet.

Kommunalförbundet Sjukvård och Omsorg i Norrtälje

**Direktionen Kommunalförbundet Sjukvård och
Omsorg i Norrtälje**

Yrkanden

Axel Conradi (M) yrkar att ärendet återremitteras för att förvaltningen ska återkomma med ett budgetförslag i ekonomisk balans.

Isabelle Jäger (M) biträder Axel Conradis yrkande.

Hanna Stymne Bratt (S) yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Per Lodenius (C) och Catarina Wahlgren (V) biträder Hanna Stymne Bratts bifallsyrkande.

Proposition

Ordförande Hanna Stymne Bratt (S) ställer först proposition på Axel Conradis (M) återremissyrkande och finner att direktionen beslutar att ärendet ska avgöras idag.

Därefter ställer ordföranden proposition på förvaltningens förslag och finner att direktionen beslutar enligt förslaget.

Beslut

Direktionen för Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje beslutar att anta förvaltningens förslag till budget 2024 och verksamhetsplan 2024–2026.

Deltar ej i beslutet

Axel Conradi (M) och Isabelle Jäger (M) deltar ej i beslutet till förmån för Axel Conradis (M) yrkande om återremiss.

Lotta Lindblad Söderman (M), Sören Forslund (M), Janet Gudmunds Burström (M), Britt-Mari Canhasi (SD), Hans Andersson (L) och Birgitta Svensson (L) deltar ej i beslutet.

Protokollsanteckningar

Axel Conradi (M) och Isabelle Jäger (M) lämnar protokollsanteckning enligt följande:

"Kommunalförbundet är inte bemyndigat att spendera mer pengar än vad medlemmarnas bidrag uppgår till.

Bland annat under sammanträdet den 16 november 2023 påtalade våra partier vikten av att direktionen har en plan för hur de negativa ekonomiska prognoserna för 2023 ska förbättras, samt att det i detta ekonomiska läge är viktigt att prioritera för att få en långsiktigt hållbar budget för perioden 2024 och framåt. Det är oacceptabelt för direktionen att anta en budget som inte går ihop på sista raden, samt att det saknas en redovisning till direktionen om hur underskotten ska minska över tid. Det åligger kommunalförbundet att uppnå en ekonomi i balans i samråd med medlemmarna. Därför ska förvaltningen återkomma till direktionen med ett nytt budgetförslag i ekonomisk balans.

Kommunalförbundet Sjukvård och Omsorg i Norrtälje

**Direktionen Kommunalförbundet Sjukvård och
Omsorg i Norrtälje**

Samtidigt är det mycket oroande att se de befarade underskotten för budgetåret 2024, 89 mnkr för den kommunala verksamheten respektive 25 mnkr för den regionala. I grunden är det äldre, personer i behov av omsorg och patienter som står risken när kommunalförbundets ekonomi inte är i balans. Kommunalförbundets finansiering behöver tryggas långsiktigt för att säkerställa en god vård och omsorg för Norrtäljeborna.

Våra partier välkomnar den finansieringsöversyn som ska genomföras angående både den kommunala- och regionala verksamheten. Vår förhoppning är att detta kommer underlätta framtida budgetdialoger."

Hans Andersson (L), Robert Beronius (L), Birgitta Svensson (L), Lotta Lindblad Söderman (M), Sören Forslund (M), Janet Gudmunds Burström (M), Britt-Mari Canhasi (SD), Leif Bertilson (SD) och Maria Fälth (KD) lämnar protokollsanteckning enligt följande:

"Det behövs höjda ersättningar till våra utförare för att ha en acceptabel nivå på den kommunala omsorgsverksamheten. Men det är i grunden mycket problematiskt att anta en budget med ett beräknat underskott på 89,7 miljoner kronor för den verksamhet som är finansierad av Norrtälje kommun och ett underskott på -25,7 miljoner kronor för den verksamhet som är finansierad av Region Stockholm. Det kan innebära att budgeterade underskott för år 2024 kommer att behövas att återställas under de kommande åren om ingen annan överenskommelse görs. Därför är det viktigt att reda ut hur underskott ska redovisas enligt balanskrav eftersom det finns tidigare underskott att hantera som kan påverka framtida finansiering av verksamheten.

Ersättningshöjningar till våra utförare måste göras efter ett antal år av nolluppräkningar samtidigt som kostnadshöjningar inom alla områden skett på grund av det inflationstryck som uppstått. När det gäller kvalitetssäkringen av LSS-verksamheterna med tydligare krav på kvalitet och personalens kompetensnivå är det viktigt att uppföljningen sker snabbt så att resurserna följer de avtal som kommer att gälla. Direktionen bör i dialog med Regionen och Norrtälje kommun implementera tydligare riktlinjer för budgetdialoger i framtiden, speciellt viktigt gäller det Norrtälje kommun som beslutar om sin budget i juni, vilket ställer stora krav på kommunikation, prognoser och verksamhetsförändringar i avtal med mera

Därför anser vi att det är bra att regionen ska genomföra en översyn av finansiering och styrning av KSON verksamhet som Regionen är huvudman för, detta ska ske i nära dialog med Norrtälje kommun, även Norrtälje kommun ska göra en analys tillsammans med KSON av verksamhet som kommunen är huvudman för. Därför är vår förhoppning att dessa översyner kommer att underlätta kommande budgetdialoger när vi kan utgå ifrån samsyn när det gäller framtida utmaningar."

Kommunalförbundet Sjukvård och Omsorg i Norrtälje

**Direktionen Kommunalförbundet Sjukvård och
Omsorg i Norrtälje**

Catarina Wahlgren (V) och Jessica Hilwéyn (V) lämnar protokollsanteckning enligt följande:

"KSON ansvarar för vård och omsorg för invånarna i Norrtälje kommun som i dagsläget utgör 2,7% av regionens befolkning och en tredjedel av regionens yta. Kommunen är relativt avgränsad från övriga regionen och har därför lämpat sig bra för det gränsöverskridande samarbete som Norrtäljemodellen innebär. Vänsterpartiet anser att modellen, som bygger på samarbete och helhetstänk snarare än konkurrens, måste få möjlighet att utvecklas och fungera som både föredöme och testbädd för hur vården kan utvecklas i övriga Sverige. För att detta ska bli möjligt krävs att de båda medlemmarna, Norrtälje kommun och Region Stockholm förstår värdet i samarbetet och finansierar verksamheten utifrån de behov som finns. Vad beträffar Region Stockholm behövs en samsyn kring hur Norrtäljebornas vård i övriga regionen samt läkemedelskostnader ska finansieras och när det kommer till Norrtälje kommun behövs en samsyn kring hur kommunens demografi påverkar omsorgskostnaderna.

Norrtäljemodellen har kommit långt i samverkan kring den stora andelen äldre i kommunen. Det finns ett så kallat kundval som bygger på en sammanslagen hemtjänst, hemsjukvård och hemrehabilitering. "Kundvalet" är ett resultat av de borgerliga partiernas önskan om att skapa valfrihet, men erbjuder i dagsläget ingen större valfrihet för invånare som är i behov av servicen. Vänsterpartiet vill avskaffa LOV, det vill säga det system som tillåter företag att etablera sin verksamhet där vinsterna snarare än behoven finns. Vi ser att både de företag som utför servicen och vi som betalar för den skulle tjäna på att verksamheten i stället upphandlades. För äldre och andra sköra patienter finns också en silverstig på sjukhusets akutmottagning och ett SAMS-team som har möjlighet att besöka patienter, som tidigare ofta besökte akuten, i hemmet.

Norrtäljemodellen 2.0 startade i Hallstavik med ambitionen att fördjupa samarbetet mellan samhällets olika aktörer på en liten ort, men avbröts dessvärre av pandemin. Samverkansmodeller som låg i pipeline där var bland annat gemensam fysioterapi för att också komma åt ofrivillig ensamhet, samt rullande röntgen. Det är projekt som Vänsterpartiet vill se genomföras för att ytterligare förbättra vård och omsorg för framför allt äldre människor. Vi vill också se hur de så kallat perifera vårdcentralerna i Hallstavik, Älmsta, Bergshamra och på Blidö kan knytas till andra verksamheter som hemtjänst/hemsjukvård, trygghetsboenden, SÄBO eller andra verksamheter för att utforma hållbara strukturer på landsbygden. Det är viktigt att invånare i hela kommunen har tillgänglighet till nära vård av hög kvalitet. I Norrtäljemodellen måste vi våga tänka utanför boxen och finna nya samarbeten och använda okonventionella lösningar. Det som kan fungera här, kan också bli lösningen för Norrlands inland. Vänsterpartiet anser också att det nu är dags för Norrtäljemodellen att bli det den blivit för äldre, även för barn och unga.

Kommunalförbundet Sjukvård och Omsorg i Norrtälje

**Direktionen Kommunalförbundet Sjukvård och
Omsorg i Norrtälje**

Organisationen Rätten till utbildning presenterade nyligen nedslående resultat kring hur barn och unga med neuropsykiatriska funktionsvariationer och nedsättningar misslyckas i skolan och har sämre psykisk hälsa som leder till fler självmordsförsök än hos neurotypiska barn och ungdomar. Statistiken fanns nedbruten på kommun-nivå och det visade sig att i årskurs nio (21/22) låg genomsnittet i riket på 11,4% medan det i Norrtälje kommun låg på 13,9%. Här bor med andra ord en hög andel barn som riskerar sämre hälsa. Med anledning av det anser vi i Vänsterpartiet att vi ska använda Norrtäljemodellen för att skapa en sammanhållen vårdkedja kring dessa barn och unga och ge dem större möjligheter att lyckas i skolan och i livet.

En stor del av barn och ungas psykiska ohälsa upptäcks inom elevhälsan. Vänsterpartiet anser att det krävs ett aktivt arbete för att förstärka elevhälsan, möjligtvis kan det ske i samarbete mellan kommunen och första linjens psykiatri. Elevhälsan kan då ges större möjligheter att fungera som stöd vid problematisk skolfrånvaro. Den specialiserade barn- och ungdomspsykiatrin måste finnas till för barn, unga och familjer. BUP ska kunna samarbeta med skolan och elevhälsan samt vara tillgänglig på telefon under kontorstid. En satsning på ökad tillgänglighet till barn- och ungdomspsykiatriska insatser kan även innehålla mobila enheter, lotsfunktioner för familjer med barn som har neuropsykiatriska diagnoser och uppsökande arbete.

I dag bollas många patienter mellan barn- och ungdomshabiliteringen och BUP på grund av bristande samverkan. Lotsfunktioner, med personal som hjälper till att guida till rätt vårdinstans, kan vara ett sätt att förhindra att barn och unga blir skickade fram och tillbaka mellan olika instanser inom psykiatrin och bidrar till att skapa kontinuitet och trygghet. Vi ser även att familjer från Norrtälje kommun har dålig tillgänglighet till ADHD-center som erbjuder stöd och utbildning till såväl ungdomar som familjer. Under året vill vi att KSON arbetar för ett avtal med ADHD-center som tillgängliggör deras utbud även i Norrtälje kommun."

Beslut skickas till

Region Stockholm (registrator.rlk@regionstockholm.se)
Norrtälje kommun (kommunstyrelsen@norrtalje.se)

Budget 2024 och verksamhetsplan 2024-2026

för Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje

Dnr: 2023-137
2023-11-29

Organisationsnummer: 222000-1891

**Region
Stockholm**

**NORRTÄLJE
KOMMUN**

Kommunalförbundet Sjukvård och Omsorg i Norrtälje

Innehåll

Sammanfattning	2
1. Inledning.....	3
1.1 Norrtäljemodellen.....	3
2. Förutsättningar	4
2.1 Demografi	4
2.2 Jämförelser med andra	4
2.3 Pris- och löneutveckling.....	5
2.4 Osäkerheter	5
2.5 Finansiering	5
2.6 Balanskrav	7
3. Verksamhet och ekonomi.....	7
3.1 Sammanställd redovisning.....	8
3.1.1 Kommunal verksamhet	9
3.1.2 Regional verksamhet	10
3.2 Driftsbudget	11
3.2.1 Primärvård.....	12
3.2.2 Specialiserad vård.....	13
3.2.3 Insatser för äldre personer	14
3.2.4 Insatser för personer med funktionsnedsättning (LSS, SFB & HSL)	16
3.2.5 Insatser för personer med funktionsnedsättning (ej LSS & SFB).....	18
3.2.6 Färdtjänst, riksfärdtjänst och öppen förskola	20
3.2.7 Politik och förvaltning	20
3.3 Effektiviseringar och kvalitetsarbete	21
3.4 Tiohundra AB.....	22
3.5 Investeringsbehov.....	23
4. Mål och indikatorer	23
4.1 God kvalitet i sammanhållen vård och omsorg.....	23
4.1.3 Andel brukare med aktuell genomförandeplan	24
4.2 Tillgänglighet för individen	25
4.2.1 Andel som erbjuds särskilt boende inom tre månader från fattat beslut	25
4.2.2 Andel verkställda beslut i bostad med särskild service enligt LSS.....	25
4.2.3 Andel utförd av beslutad tid inom hemtjänsten	25
4.2.4 Digitalisering.....	25
4.2.5 Andel som fått en medicinsk bedömning inom 3 dagar	26
4.2.6 Andel patienter som påbörjat planerad behandling inom 90 dagar.....	26
4.3 Hälsofrämjande och förebyggande insatser	26
4.3.1 Antal samtal om levnadsvanor i primärvården	27
4.3.2 Vårdtillfällen per 100 000 invånare.....	27
4.3.3 Fallskador per 100 000 invånare 65 år och äldre.....	27
4.3.4 Andel ej biståndsbedömda insatser	27
4.3.5 Antal samverkansavtal/ samarbeten med föreningslivet.....	28
4.4 Innovativa samarbeten som ger samordnings- och effektivitetsvinster	28
4.5 God ekonomisk hushållning.....	28

Sammanfattning

Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje ansvarar för hälso-, sjukvård och omsorg till invånarna i Norrtälje kommun, inklusive hälsofrämjande och förebyggande insatser. Förbundsmedlemmar är Region Stockholm och Norrtälje kommun som huvudsakligen finansierar förbundets verksamhet genom bidrag. Förbundet äger också Tiohundra AB, som bedriver vård- och omsorgsverksamhet på uppdrag av förbundet.

Norrtäljemodellen är en inkluderande samverkan som skapar integrerad hälso- och sjukvård och omsorg för invånaren. Genom samarbete mellan beställare, utförare och övriga samhällsaktörer skapas förutsättningar för utveckling och innovation. Norrtäljemodellen innebär att vi gemensamt ligger i framkant, inte minst i arbetet med god och nära vård och omsorg – en önskeposition för de flesta kommuner och regioner.

Vård- och omsorgsbehoven är större i Norrtälje kommun jämfört med länet i övrigt, främst för att andelen äldre är betydligt större men också för att ohälsotalen är högre än i länet i övrigt. Norrtäljebornas behov av hälso-, sjukvård och omsorg beräknas dessutom fortsätta att växa under planeringsperiod. Kommunalförbundets nettokostnad för äldreomsorgen per invånare 65 år är samtidigt redan lägst i landet.

Ersättningarna till förbundets utförare har i vissa fall inte räknats upp på flera år och är nu oacceptabelt låga, särskilt inom omsorgen. En uppräknings med 2,3 procent enligt Norrtälje kommuns planeringsförutsättningar inför 2024 kan inte anses rimlig utifrån att omsorgsprisindex för 2023 fastställts till 4,6 procent. Direktionen har härutöver beslutat att omgående åtgärda bristerna i LSS-verksamheten i egen regi, i första hand för att nå grundläggande kompetensnivå (protokoll 2023-11-16, § 118).

Jämförelser av hälso- och sjukvårdsverksamheten är svårare, då regionen och kommunalförbundet ansvarar för och bedriver likartad verksamhet. Kommunalförbundet är så långt möjligt följsam till regionens uppdrag och ersättningar till vårdgivare.

Den del av kommunalförbundets budget för 2024 som finansieras av Region Stockholm uppvisar ett underskott om 25,7 mnkr och den del som finansieras av Norrtälje kommun visar ett underskott om 89,7 mnkr. Inför 2024 är samtidigt osäkerheterna större än vanligt, vad avser exempelvis faktisk pris- och löneutveckling, inklusive pensionskostnader, konsekvenser av ett nytt förfrågningsunderlag inom kundvalet och nya sjukhusavtal i länet.

1. Inledning

Region Stockholm och Norrtälje kommun är medlemmar i Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje. De styr genom en gemensamt beslutad förbundsordning. Där anges vilka angelägenheter de överlämnat till förbundet - i korthet att ansvara för sammanhållen hälso-, sjukvård och omsorg till invånarna i Norrtälje kommun, inklusive hälsofrämjande och förebyggande insatser. Förbundets verksamhet finansieras huvudsakligen genom bidrag från medlemmarna.

I förhållande till medlemmarna är kommunalförbundet en fristående juridisk person, där direktionen svarar för den politiska styrningen med stöd från dess förvaltning, som är en självständig myndighet. Kommunalförbundet äger även samtliga aktier i Tiohundra AB, som bedriver vård- och omsorgsverksamhet på uppdrag av förbundet. Det är förbundet som svarar för samtliga frågor rörande bolaget och dess relation med förbundsmedlemmarna.

Direktionen styr verksamheten huvudsakligen genom avtal med vård- och omsorgsgivare, i vissa fall i samarbete med Region Stockholms hälso- och sjukvårdsnämnd (HSN) och dess förvaltning (HSF). Även det helägda Tiohundra AB styrs huvudsakligen på detta sätt.

1.1 Norrtäljemodellen

Norrtäljemodellen är en inkluderande samverkan som skapar integrerad hälso-, sjukvård och omsorg för invånaren. Genom samarbete mellan beställare, utförare och övriga samhällsaktörer skapas förutsättningar för utveckling och innovation. Exempel på sammanhållen hälso-, sjukvård och omsorg till invånarna i Norrtälje kommun är:

- Kundval - där hemtjänst, basal hemsjukvård och hemrehabilitering samlats i ett uppdrag. Nattetid svarar nattpatruller för hemtjänst och basal hemsjukvård.
- Hälso- och sjukvårdsinsatser för personer inom särskilda boendeformer.
- Boende för personer med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar, där bland annat psykiatri och habilitering samverkar.
- Sjukhusanslutet mobilt sjukvårdsteam (SAMS) för personer med komplicerad sjukdomsbild och frekventa vårdtillfällen på Norrtälje sjukhus, i samverkan med bland annat kundval och avancerad sjukvård i hemmet.
- Digitala lås hos kund - gemensamt för hemtjänst, basal hemsjukvård och hemrehabilitering.
- Samverkan mellan förvaltningen och Norrtälje sjukhus för att optimera processen kring utskrivningsklara patienter från slutenvården.
- Samarbete mellan förvaltningen och husläkarmottagningarna för att stärka det uppsökande arbetet.
- Utökad samarbete mellan förbundet och föreningslivet för att erbjuda aktiviteter och verksamhet som motverkar ensamhet och främjar psykisk och fysisk hälsa.

I Region Stockholms budget 2024 (fullmäktige 2023-11-07—08, §250) beskrivs Norrtäljemodellen som framgångsrik för att skapa mer sammanhållen och trygg vård, inte minst för äldre. Regionens mål är att utveckla Norrtäljemodellen och att förbättra förutsättningarna för en samordnad vård och omsorg.

Norrtälje kommun anger i sin Mål och budget för 2024 (fullmäktige 2023-06-26, §88), att Norrtäljemodellen ger kommunalförbundet helt andra förutsättningar än övriga kommuner att finna och genomföra sammanhållna vård- och omsorgslösningar.

2. Förutsättningar

Norrtälje kommun utgör en tredjedel av Stockholms läns yta, men huserar endast 2,7 procent av dess befolkning. Omkring en tredjedel bor i Norrtälje stad medan närmare hälften bor utanför någon av kommunens tätorter.

Det finns drygt 25 500 fritidshus i Norrtälje kommun, varav cirka 4 000 på någon av kommunens 13 000 öar utan landförbindelse. Resterande fritidshus ligger i den kustnära zonen och på landsbygden.

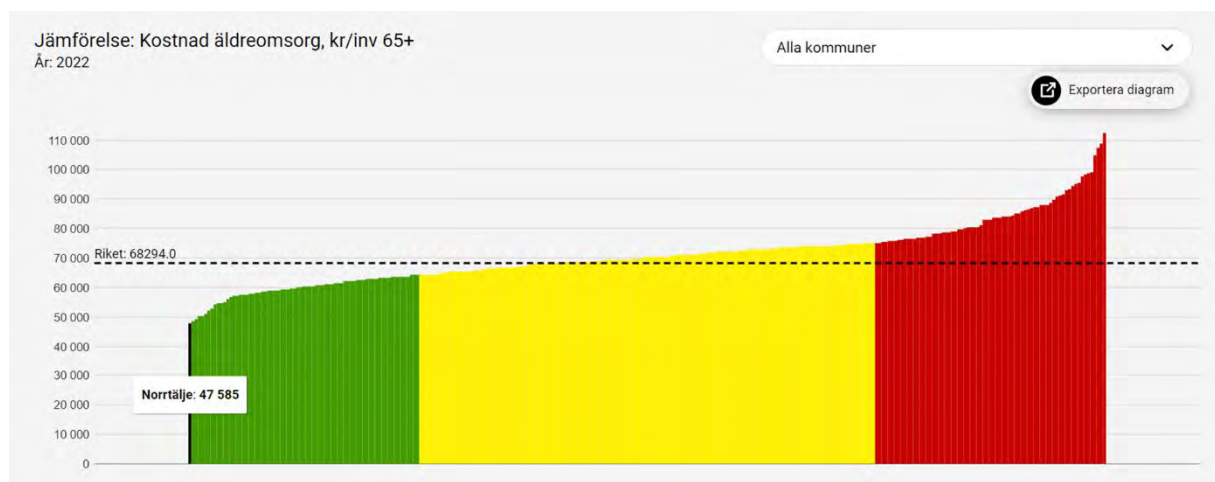
2.1 Demografi

Befolkningen i Norrtälje kommun har större vård- och omsorgsbehov jämfört med Stockholms län i övrigt, genom lägre utbildningsnivå, högre ohälsa, en högre och växande andel äldre liksom många sommargäster. Befolkningen i yrkesverksam ålder har dessutom fortsatt höga ohälsotal, jämfört med Stockholms län. Förutsättningarna för det glest befolkade Norrtälje kommun skiljer sig därmed jämfört med Stockholms län i övrigt.

Andelen invånare 65 år och äldre i Norrtälje kommun är i särklass högst i Stockholms län. Kommunen har också högst andel invånare med exempelvis diagnoserna diabetes, lung-, tjock- och ändtarmscancer. Även andra diagnoser eller riskfaktorer berör en oroande hög andel av norrtäljeborna (källa: folkhalsokollen.se).

2.2 Jämförelser med andra

Nettokostnaden för äldreomsorgen i Norrtälje kommun har övertid legat långt under den statistiskt förväntade kostnad och 2022 var kostnaden per invånare 65 år och äldre lägst i landet. Sammantaget var kommunens kostnad för äldreomsorg 386,5 mnkr lägre än rikssnittet 2022 (källa: kolada.se).

Kommunalförbundet uppvisar samtidigt goda resultat, bland annat i Socialstyrelsens öppna jämförelser. Förbundet rankades också på fjärde plats i Stockholms län och på 33:e plats i landet i SPF Seniorernas hemtjänstindex för 2022.

Omsorgen om äldre människor, personer med funktionsnedsättning och stöd till anhöriga är relativt lätt att jämföra med andra. Att jämföra den hälso- och sjukvård som kommunalförbundets svarar för är betydligt svårare, framför allt då regionen också tillhandahåller detta, men där kostnader inte alltid fördelas oss emellan utifrån ett befolkningsansvar.

2.3 Pris- och löneutveckling

Sveriges kommuner och regioner (SKR) gör prognoser för pris- och löneutvecklingen i form av landstingsprisindex med kvalitetsjusterade löner för regioner (LPIK) och prisindex för kommunal verksamhet (PKV). Kommunalförbundet använder båda dessa, viktade utifrån medlemmarnas finansiering. För 2024 är den förväntade pris- och löneutvecklingen 4,3 procent.

Utöver detta används ofta omsorgsprisindex (OPI) vid uppräknning av vissa ersättningar. OPI är framtaget av Sveriges kommuner och regioner (SKR) tillsammans med Vårdföretagarna och Sobona. OPI kan användas vid upphandling av verksamhet då det är bättre anpassat för vård och omsorg. För 2023 är OPI 4,6 procent och nästa OPI publiceras den 8 december och är preliminärt. När löneavtal mellan SKR och Kommunal för 2024 finns på plats publiceras en uppdatering till definitivt OPI (källa: skr.se).

2.4 Osäkerheter

Arbetet med budgetar syftar till att förutse kommande års intäkter och kostnader, utifrån antaganden och kända förutsättningar. I detta finns normalt vissa osäkerheter, vilka inför 2024 är fler och större än vanligt. Exempelvis är svårigheterna nu större vad gäller faktisk pris- och löneutveckling, inklusive pensionskostnader. Andra exempel är konsekvenser av nytt förfrågningsunderlag inom kundvalet (hemtjänst, basal hemsjukvård och hemrehabilitering) och nya sjukhusavtal i både Region Stockholm och med Tiohundra AB.

2.5 Finansiering

Inför 2024 har fullmäktige i Region Stockholm beslutat om medlemsbidrag till förbundet på 2 100,2 mnkr. Förutom verksamhetsbidraget på 1 936,5 mnkr inkluderas tre justeringar:

- 74,6 mnkr tillförs för ökade kostnader för norrtäljebornas vård i regionen.
- 33,0 mnkr tillförs för ökade kostnader för den faktiska kostnaden för läkemedelsförmånen, i stället för den schablon som hitintills använts.
- 56,2 mnkr tillförs som särskild satsning på akutsjukhusen, där hela beloppet tillfaller Tiohundra AB för Norrtälje sjukhus.

Därutöver tillförs kommunalförbundet ytterligare ersättningar via hälso- och sjukvårdsnämnden (HSN) avseende ökade kostnader för vård utanför Norrtälje kommun som konsekvens av tillskottet med 1 044 mnkr till regionens akutsjukhus, samt ytterliga justering av uppräknigen 2024. Sammantaget tillför HSN ytterligare 91,5 mnkr.

Utöver det kommer Region Stockholm, via hälso- och sjukvårdsnämnden (HSN), att 2024 tillföra Tiohundra AB ersättning för ökade pensionskostnader med 144,1 mnkr.

Norrtälje kommun har beslutat om ett bidrag om 1 360,8 mnkr 2024 samt en ersättning på 16,8 mnkr till Tiohundra AB för ökade pensionskostnader.

För perioden 2025-2026 är utgångspunkten de belopp medlemmarna planerat för.

Finansiering (mnkr)	Utfall 2022	Prognos 2023	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Medlemsbidrag Region Stockholm	1 764,4	1 862,0	1 862,0	1 936,5	2 013,9	2 098,5
Ers. för ökade kostnader avseende strategiska fastighetsinvesteringar mm.	68,0	71,7	68,9	74,6	77,6	80,8
Korr. för faktiskt utfall läkemedel	0,0	0,0	0,0	33,0	34,3	35,8
Extra satsning akutsjukhusen (till NTS)	0,0	54,0	0,0	56,2	58,4	60,9
Ers. för ökade kostnader pga. satsningar på regionens sjukhus, HSN	0,0	0,0	0,0	73,3	76,3	79,5
Justering av uppräknig, HSN	0,0	0,0	0,0	18,2	18,9	19,7
Övriga satsningar Region Stockholm	12,9	110,8*	0,0	144,1*	0,0	0,0
Summa finansiering Region Stockholm	1 845,3	2 098,5	1 930,9	2 335,8	2 279,4	2 375,1
Medlemsbidrag Norrtälje kommun	1 240,7	1 292,1	1 292,1	1 360,8	1 416,5	1 476,4
Övriga satsningar Norrtälje kommun	23,0	16,6	0,0	16,8	0,0	0,0
Summa finansiering Norrtälje kommun	1 263,7	1 308,7	1 292,1	1 377,6	1 416,5	1 476,4
Summa medlemsbidrag och satsningar	3 109,0	3 407,2	3 223,0	3 713,4	3 695,9	3 851,5
<i>*Avser ersättningar till Tiohundra AB för ökade pensionskostnader, motsvarande kostnad bokförs under respektive verksamhet</i>						

Härutöver beräknas medlemmarna tillföra statsbidrag som avser de verksamheter som kommunalförbundet bedriver, då kommunalförbund oftast inte får ansöka om dessa. Då dessa är örönmärkta för särskilda ändamål medför de vanligen motsvarande kostnadsökningar. Andra statsbidrag och statliga stimulansmedel kan finansiera satsningar, såsom god och nära vård, psykisk hälsa och suicidprevention, förlösningvård och kvinnors hälsa för att nämna några.

Statsbidrag (mnkr)	Utfall 2022	Prognos 2023	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Statsbidrag Region Stockholm	75,3	48,0	48,0	48,0	48,0	48,0
Statsbidrag Norrtälje kommun	0,0	25,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa statsbidrag	75,3	73,0	48,0	48,0	48,0	48,0

2.6 Balanskrav

Enligt överenskommelsen med medlemmarna avseende stärkt styrning och ekonomiska förutsättningar under perioden 2021-2023 (regionfullmäktige 2021-03-23, § 39, & kommunfullmäktige 2021-02-22, § 7) förväntas kommunalförbundet återställa negativa ekonomiska resultat genom effektiviseringar från och med 2021. Förbundsmedlemmarnas ekonomiska ansvar enligt kommunallagen kvarstår samtidigt (SFS 2017:725, 9 kap, 11 §). Underskott på 5,8 mnkr 2021 behöver återställas under 2024 enligt tabellen nedan.

Balanskrav per år (mnkr)	Utfall 2021	Utfall 2022	Prognos 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Årets resultat	-5,8	-18,7	-98,1	-115,4	-142,2	-164,7
<i>Varav Region Stockholm</i>	-34,5	-31,7	-66,0	-25,7	-42,4	-55,9
<i>Varav Norrtälje kommun</i>	28,7	13,0	-32,1	-89,7	-99,8	-108,8
Återställande av 2021 senast år 2024				5,8		
Återställande av 2022 senast år 2025					18,7	
Återställande av 2023 senast år 2026						98,1
Summa	-5,8	-18,7	-98,1	-109,6	-123,5	-66,5

Den del av kommunalförbundets budget för 2024 som finansieras av Region Stockholm uppvisar ett underskott om 25,7 mnkr och den finansierad av Norrtälje kommun ett underskott om 89,7 mnkr. Ett skäl till det senare är att fullmäktige beslutade om förbundets finansiering redan i juni 2023 (protokoll 2023-06-26, § 88). Förutom att detta försvårar ambitionen i överenskommelsen om stärkt styrning (protokoll 2021-02-10, § 3), att parterna ska utveckla en gemensam årscykel för budget, planering och uppföljning, är konsekvensen att kommunen inte beaktat förbundets finansieringsbehov 2024 fullt ut:

Kommunstyrelsekontorets planeringsförutsättningar (2023-04-03) angav en prisuppräkning om med 2,3 procent. I kommunalförbundens budgetunderlag (protokoll 2023-04-20, § 40) användes i vissa fall i stället en uppräkning av ersättning till utförare med 3,5 procent enligt preliminärt omsorgsprisindex (OPI) 2023, vilket inte heller visade sig rimligt då definitivt OPI för 2023 blev 4,6 procent. Även övriga kostnader har ökat mer än den angivna prisuppräkningen, så som de hyror kommunen påför förbundet (+8,9 procent), exklusive den extra ersättning som tilldelats i och med renoveringen av Birgittagården. Till detta kommer även exempelvis finansieringsbehovet att snarast återställa kompetensnivån inom LSS.

3. Verksamhet och ekonomi

Utifrån förbundsordningen har uppgiften delats in i sju områden, enligt följande:

- 1) Primärvård
- 2) Specialiserad vård
- 3) Insatser för äldre personer
- 4) Insatser för personer med funktionsnedsättning (LSS, SFB & HSL)
- 5) Insatser för personer med funktionsnedsättning (ej LSS & SFB)
- 6) Färdtjänst/riksfärdtjänst samt öppen förskola
- 7) Förvaltning & politik

LSS avses lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (SFS 1993:387), SFB är socialförsäkringsbalk (SFS 2010:110) och HSL hälso- och sjukvårdslagen (SFS 2017:30).

3.1 Sammanställd redovisning

Budgeten är beräknat på volymer enligt Norrtälje kommuns befolkningsprognos inför deras arbete med mål och budget 2024-2026. Ersättningar till kommunalförbundets vård- och omsorgsgivare har beräknats utifrån jämförelser med jämförbara kommuner och regioner. För omsorgsinsatser som behöver direktupphandlas har budgeten uppräknats med omsorgsprisindex (OPI), vilket uppskattats till 4,7 procent för 2024.

Kommunalförbundets finansiering samt verksamheternas nettokostnader (mnkr)	Utfall 2022	Prognos 2023	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Finansiering						
Medlemsbidrag (inkl. justeringar) Region Stockholm	1 832,4	1 987,7	1 930,9	2 191,7	2 279,4	2 375,1
Övriga satsningar Region Stockholm	12,9	110,8	0,0	144,1	0,0	0,0
Statsbidrag Region Stockholm	75,3	48,0	48,0	48,0	48,0	48,0
Medlemsbidrag Norrtälje kommun	1 240,7	1 292,1	1 292,1	1 360,8	1 416,5	1 476,4
Övriga satsningar Norrtälje kommun	23,0	16,6	0,0	16,8	0,0	0,0
Statsbidrag Norrtälje kommun	0,0	25,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa finansiering	3 184,3	3 480,2	3 271,0	3 761,4	3 743,9	3 899,5
Nettokostnader, verksamhet						
Primärvård	-614,5	-633,1	-632,8	-693,9	-728,7	-766,5
Specialiserad vård	-1 315,8	-1 551,8	-1 345,0	-1 686,3	-1 610,8	-1 681,2
Insatser för äldre personer	-790,9	-873,2	-854,2	-925,0	-949,6	-992,9
Insatser enligt LSS, SFB och HSL	-342,9	-361,0	-350,3	-406,7	-425,2	-444,5
Insatser för personer med funktionsnedsättning (ej LSS/SFB)	-99,1	-110,6	-115,2	-113,4	-118,5	-123,8
Färdtjänst/riksfärdtjänst samt öppen förskola	-2,6	-2,5	-2,5	-2,7	-2,8	-3,0
Förvaltning & Politik	-37,1	-46,0	-46,0	-48,8	-50,5	-52,3
Summa kostnader	-3 203,0	-3 578,3	-3 346,0	-3 876,8	-3 886,1	-4 064,2
Resultat	-18,7	-98,1	-75,0	-115,4	-142,2	-164,7
<i>Varav Region Stockholm</i>	<i>-31,6</i>	<i>-66,0</i>	<i>-26,1</i>	<i>-25,7</i>	<i>-42,4</i>	<i>-55,9</i>
<i>Varav Norrtälje kommun</i>	<i>13,0</i>	<i>-32,1</i>	<i>-48,9</i>	<i>-89,7</i>	<i>-99,8</i>	<i>-108,8</i>
Återställande - tidigare underskott	77,0	0,0*	0,0*	5,8	18,7	98,1
<i>Varav Region Stockholm</i>	<i>67,1</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>34,4</i>	<i>31,7</i>	<i>66,0</i>
<i>Varav Norrtälje kommun</i>	<i>9,9</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>-28,6</i>	<i>-13,0</i>	<i>32,1</i>
Resultat efter återställande	58,3	-98,1	-75,0	-109,6	-123,5	-66,5

*2019 och 2020 års underskott återställdes 2022, därav ingen återställning 2023

Som framgår av ovanstående tabell saknas finansiering för 89,7 mnkr vad avser verksamhet finansierad av Norrtälje kommun samt 25,7 mnkr avseende verksamhet finansierad av Region Stockholm.

3.1.1 Kommunal verksamhet

För kommunalförbundets kommunalt finansierade verksamhet 2024 har ett underskott om 89,7 mnkr budgeterats för 2024.

En stor utmaning inom förbundets kommunalt finansierade verksamheter är norrtäljebornas höga ohälsotal och en stor och växande andel äldre samtidigt som verksamheten är bland de billigaste i landet. Ersättningsnivåerna till förbundets omsorgsgivare har i vissa fall inte kunnat räknas upp sedan 2021 och under 2023 har ett fåtal uppräknings kunnat ske. Utifrån rådande pris- och löneutveckling innebär detta stora utmaningar för förbundets utförare. Om de skulle välja att lämna sina uppdrag innebär detta i stället stora problem för förbundet. Därför har ersättningarna 2024 anpassats uppåt, i nivå med jämförbara kommuner.

Sammanställning, kommunal verksamhet (mnkr)	Utfall 2022	Prognos 2023	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Finansiering						
Medlemsbidrag inkl. satsningar	1 263,7	1 308,7	1 292,1	1 377,6	1 416,5	1 476,4
Statsbidrag	0,0	25,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa finansiering	1 263,7	1 333,7	1 292,1	1 377,6	1 416,5	1 476,4
Nettokostnader, verksamhet						
Insatser för äldre personer	-790,9	-873,2	-854,2	-925,0	-949,6	-992,9
Insatser enligt LSS, SFB och HSL	-342,9	-361,0	-350,3	-406,7	-425,2	-444,5
Insatser till personer med funktionsnedsättning (ej LSS/SFB)	-99,1	-110,6	-115,2	-113,4	-118,5	-123,8
Färdtjänst/riksfärdtjänst samt öppen förskola	-2,6	-2,5	-2,5	-2,7	-2,8	-3,0
Förvaltning & Politik	-15,2	-18,4	-18,9	-19,5	-20,2	-20,9
Summa kostnader	-1 250,7	-1 365,8	-1 341,0	-1 467,3	-1 516,3	-1 585,1
Resultat	13,0	-32,1	-48,9	-89,7	-99,8	-108,8

Som påpekats i förbundets tidigare budgetar, senast 2023 (direktionsprotokoll 2022-12-14, §118), täcker inte medlemsbidraget från Norrtälje kommun de behov som förväntade volymökningarna de facto innebär. För 2023 prognostiseras därför ett underskott om 32,1 mnkr. Förväntade volymer 2023 utgör samtidigt grunden för förbundets budget 2024, där ytterligare volymökningar är att vänta, bland annat i att andelen invånare över 65 år ökar än mer.

En ordentlig genomlysning av LSS-verksamheten har genomförts under hösten, med fokus på kvalitet och kompetens. Där konstaterats att förbundets ersättning till Tiohundra AB är betydligt lägre än kostnaderna hos andra kommuner. Genomlysningen visar att ersättningen inte ens täcker bolagets kostnader för att uppfylla grundläggande omsorgsinsatser, vilket innebär att de inte alltid kan verkställa beslutade insatser. I dessa fall har förbundet att betala viten för ej verkställda beslut.

I Norrtälje kommuns Mål och budget för 2024 (fullmäktige 2023-06-26, §88), har kommunalförbundet ombetts att utreda möjligheten att erbjuda alla som fyllt 85 år rätt till plats på ett äldreboende, utan krav på biståndsbedömning. Då detta är en uppgift utöver vad som anges i förbundsordningen avser kommunalförbundet återkomma med kostnadsförslag.

3.1.2 Regional verksamhet

En stor utmaning inom kommunalförbundets verksamheter som finansieras av Region Stockholm är att de kostnader som regionen påför förbundet ökat snabbare än medlemsbidraget – kostnader som kommunalförbundet inte kan påverka. Exempel på detta är kostnader för vård av norrtäljebor i Region Stockholm och för läkemedelsförmånen. En konsekvens av detta är att en allt mindre del av medlemsbidraget ska räcka till den hälso- och sjukvård som bedrivs inom Norrtälje kommun, där invånarnas behov är stora och ökar.

Sammanställning, regional verksamhet (mnkr)	Utfall 2022	Prognos 2023	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Finansiering						
Medlemsbidrag inkl. satsningar	1 845,3	2 098,5	1 930,9	2 335,8	2 279,4	2 375,1
Statsbidrag	75,3	48,0	48,0	48,0	48,0	48,0
Summa finansiering	1 920,6	2 146,5	1 978,9	2 383,8	2 327,4	2 423,1
Faktureras av HSF						
Läkemedelsförmån	-238,7	-262,2	-252,4	-305,6	-319,7	-334,4
Region Stockholms sjukhus	-476,4	-525,1	-484,9	-605,1	-632,9	-662,0
Vårdval Sthlm	-71,6	-82,8	-71,9	-86,4	-90,3	-94,5
Summa kostnader HSF	-786,6	-870,1	-809,2	-997,1	-1 042,9	-1 090,9
<i>Andel av kostnader</i>	<i>40,3%</i>	<i>39,3%</i>	<i>40,4%</i>	<i>41,4%</i>	<i>44,1%</i>	<i>44,1%</i>
Verksamhet i Norrtälje kommun						
Primärvård	-375,8	-370,9	-380,5	-388,3	-409,0	-432,1
Specialiserad vård	-767,9	-943,9	-788,2	-994,9	-887,6	-924,7
Förvaltning & Politik	-21,9	-27,6	-27,1	-29,3	-30,3	-31,4
Summa kostnader i Norrtälje kommun	-1 165,6	-1 342,4	-1 195,8	-1 412,4	-1 326,9	-1 388,1
<i>Andel av kostnader</i>	<i>59,7%</i>	<i>60,7%</i>	<i>59,6%</i>	<i>58,6%</i>	<i>56,0%</i>	<i>56,0%</i>
Summa kostnader totalt	-1 952,2	-2 212,5	-2 005,0	-2 409,5	-2 369,8	-2 479,1
Resultat	-31,6	-66,0	-26,1	-25,7	-42,4	-55,9

Sammantaget förväntas kostnaderna för Norrtäljebornas vård i övriga regionen öka med 83,6 mnkr 2024 vilket motsvarar en ökning om 13,7 procent. Dessa kostnader har ökat med i snitt 11,0 procent årligen mellan år 2018-2023. Detta kan jämföras med medlemsbidraget som har ökat med i snitt 6,1 procent årligen under samma period, inklusive särskilda satsningar. 2018 uppgick dessa kostnader till 371,9 mnkr motsvarande 24,8 procent av medlemsbidraget från Region Stockholm. För 2024 beräknas kostnaden till 691,4 mnkr vilket är en ökning om 319,5 mnkr (85,9%) jämfört med 2018. Det har samtidigt skett vissa justeringar av medlemsbidraget, men inte i samma utsträckning som kostnaderna har ökat. För 2024 beräknas dessa kostnader utgöra 32,4 procent av medlemsbidraget. Andelen av dessa kostnader har således ökat med 7,6 procentenheter sedan 2018, vilket motsvarar 162,7 mnkr.

Kostnaden för Norrtäljebor vid sjukhus i övriga regionen (mnkr):	2018	2019	2020	2021	2022	Prognos 2023	Budget 2024
Region Stockholms sjukhus	306,3	311,6	343,9	417,6	476,4	525,1	605,1
Vårdval Sthlm	65,6	80,5	87,1	87,9	71,6	82,8	86,4
Summa kostnader	371,9	392,0	431,0	505,5	548,0	608,0	691,4
Ökning per år (mnkr)	-	20,1	39,0	74,6	42,4	60,0	83,5
Ökning per år (%)		5,4%	9,9%	17,3%	8,4%	11,0%	13,7%
Medlemsbidrag	1 502,1	1 584,4	1 625,6	1 721,0	1 764,4	1 862,0	1 987,7
Kompensation, sfi mm., från HSF			23,2	63,5	68,0	71,7	147,9
Medlemsbidrag:	1 502,1	1 584,4	1 648,8	1 784,5	1 832,4	1 933,7	2 135,6
Ökning medlemsbidrag (mnkr)		82,3	64,4	135,7	47,8	101,3	201,9
Ökning medlemsbidrag (%)		5,5%	4,1%	8,2%	2,7%	5,5%	10,4%
Andel av medlemsbidrag	24,8%	24,7%	26,1%	28,3%	29,9%	31,4%	32,4%

Hitintills har kommunalförbundets verksamheter som Region Stockholm finansierar uppvisat underskott och för 2023 prognostiseras ett deficit om 66,0 mnkr. Till stor del beror detta på att regionens medlemsbidrag inte räknas upp i samma takt som de kostnader regionen belastar förbundet med – kostnader som direktionen inte kan påverka. För 2024 har detta åtgärdats, och regionstyrelsen har även fått i uppdrag att se över finansiering och styrning av kommunalförbundet.

3.2 Driftsbudget

Kommunalförbundets nettokostnader för verksamheterna 2024 budgeteras till 3 876,8 mnkr, att jämföra med prognosen för 2023 om 3 578,3 mnkr – en ökning med 8,3 procent. Inom de regionfinansierade verksamheterna beror ökningen framför allt på högre kostnader för läkemedel och för norrtäljebornas vård i Region Stockholm. Inom de kommunala verksamheterna beror kostnadsökningen främst på ökade ersättningar inom LSS-verksamheten utifrån den genomlysning som gjorts (avsnitt 3.1.1).

Respektive verksamhet redovisas närmare i avsnitten nedan.

3.2.1 Primärvård

Förbundet bekostar all produktion av primärvård inom Norrtälje kommun medan Region Stockholm bekostar den samma i övriga länet. Huvuddelen av kommunalförbundets primärvård omfattas av lagen om valfrihetssystem (LOV), som innebär fri etablering för vårdgivare som patienten kan välja emellan.

Nettokostnad, primärvård (mnkr)	Utfall 2022	Prognos 2023	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Läkemedelsförmån	238,7	262,2	252,4	305,6	319,7	334,4
Husläkarverksamhet	204,4	196,8	204,0	227,2	240,5	255,8
Kundval	99,0	97,1	101,8	82,2	86,0	90,0
Primärvårdsrehabilitering	29,4	33,3	31,6	31,3	32,7	34,2
Övrigt	43,1	43,7	43,1	47,6	49,8	52,1
Summa	614,5	633,1	632,8	693,9	728,7	766,5

Sammantaget beräknas kostnaderna för primärvården öka med 60,8 mnkr 2024, jämfört med prognosen för 2023. Det motsvarar 9,5 procent och beror framför allt på kostnadsökningar för läkemedelsförmånen och inom husläkarverksamheten, där avtalen kommer justeras för att vara följsamma till regionens avtal och särskilda satsningar. Läs mer om respektive områden nedan.

Läkemedelsförmån

Jämfört med årsprognosen för 2023 väntas förbundets kostnader för läkemedelsförmånen öka med 43,4 mnkr 2024. Hitintills har regionen belastat förbundet med 3,37 procent av deras totala kostnad. Från och med 2024 kommer de att påföra förbundet den faktiska kostnaden. Förbundets kostnader ökar därmed ytterligare, vilket för 2024 delvis kommer att kompenseras med ökat medlemsbidrag.

Kostnaderna för läkemedelsförmånen har ökat med i snitt 7,7 procent årligen mellan år 2018-2023. Detta kan jämföras med medlemsbidraget som har ökat med i snitt 5,5 procent årligen, inklusive särskilda satsningar.

Husläkarverksamhet

Kommunalförbundet har nio husläkarmottagningar, varav fyra med en filial drivs av privata aktörer och fem med en filial drivs i egen regi av Tiohundra AB. Fyra mottagningar är belägna inom Norrtälje stad, två i Rimbo med en filial i Edsbro, en i Hallstavik, en i Bergshamra med filial på Blidö samt en på Vaddö.

Genomgående i omställningen för nära vård ingår att stärka och öka primärvårdens roll - vilket i realiteten innebär att husläkarmottagningar ska göra mer och ha bredare kunskaper. Samtidigt står vårdgivarna inför utmaningar såsom hög ohälsa, svårigheter med kompetensförsörjningen med mera. Arbete pågår också att hitta lösningar för att kunna behålla perifert belägna mottagningarna. Husläkarmottagningarna genomför under 2024 hälsosamtal för att motverka ofrivillig ensamhet hos äldre (80+), finansierat inledningsvis med riktat statligt stimulansmedel.

Förbundets ersättningar för husläkaruppdraget strävar mot följsamhet till regionens. Regionens ersättningar är förnärvarande något högre, varpå budgeten för 2024 innehåller höjda ersättningar. Tillsammans med volymökningar beräknas kostnaderna öka med 30,4 mnkr, jämfört med årsprognosen 2023.

Kundval

En ny ersättningsmodell inom kundvalet – det vill säga hemtjänst, basal hemsjukvård och hemrehabilitering - har beslutats av direktionen (protokoll 2023-11-16, § 117). Den nya modellen innehåller flera förändringar, bland annat remisskrav för basal hemsjukvård. Ersättningen för HSL-journaler höjs och utförarna kommer att ersättas för den faktiska tiden hos kund. Då modellen är helt ny och bygger på ersättning för tid hos kund är det svårt att prognosticera kostnaderna, men för de regionfinansierade delarna förväntas kostnaderna 2024 minska med 14,9 mnkr, jämfört med årsprognosen 2023.

Primärvårdsrehabilitering

För att bibehålla följsamheten till Region Stockholms vårdval primärvårdsrehabilitering förbereds ett förslag med motsvarande förändringar inom förbundets vårdval.

Övrigt

Övrig verksamhet inom primärvården utgörs exempelvis av basal hemsjukvård under jourtid, läkarinsatser vid särskilda boenden, barnvårdscentral och barnmorskemottagning. Inom flertalet avtal kommer ersättningarna att räknas upp för att vara följsamma till Region Stockholm. Det innebär att kostnaderna för övrig verksamhet väntas öka med sammantaget 3,9 mnkr jämfört med årsprognosen 2023.

3.2.2 Specialiserad vård

Kommunalförbundet bekostar huvuddelen av Norrtäljebornas specialiserad vård inom Stockholms län.

Nettokostnad, specialiserad vård (mnkr)	Utfall 2022	Prognos 2023	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Bidrag	0,0	109,9	0,0	143,0	0,0	0,0
Region Stockholms sjukhus	408,4	525,1	484,9	605,1	632,9	662,0
Vårdval Stockholm	71,6	82,8	71,9	86,4	90,3	94,5
Norrtälje sjukhus	531,1	595,5	546,9	602,0	626,2	651,3
Psykiatri	137,5	140,9	138,3	148,8	155,6	162,8
ASIH & SPSV	68,6	67,4	72,4	71,1	74,3	77,7
Övrigt	30,7	30,2	30,6	30,0	31,4	32,9
Summa	1 247,8	1 551,8	1 345,0	1 686,3	1 610,8	1 681,2

Sammantaget beräknas kostnaderna för den specialiserade vården att öka med 134,5 mnkr 2024, jämfört med årsprognosen 2023, vilket motsvarande 8,5 procent. Det är främst kostnaderna för norrtäljebornas vård i Region Stockholm som ökar, vilket till stor del har kompenseras genom justering av medlemsbidraget (se avsnitt 2.5).

Bidrag

Bidrag avser ersättningar för ökade pensionskostnader till Tiohundra AB. För 2024 beräknas pensionskostnaderna och bidraget ökar med 33,1 mnkr jämfört med prognosen för 2023. Dessa kostnader ersätts i sin helhet av Region Stockholm.

Region Stockholms sjukhus

Inför 2024 tecknar Region Stockholms hälso- och sjukvårdsnämnd (HSN) nya sjukhusavtal med akutsjukhusen i Region Stockholm. Utformningen av dessa påverkar kommunalförbundets kostnader för Norrtäljebornas vård vid dessa sjukhus. Då avtal helt hanteras av HSN, har förbundets budget för 2024 baserats på de beräkningarna hälso- och sjukvårdsförvaltningen (HSF) tagit fram avseende kommunalförbundets del av kostnaderna på respektive sjukhus. För 2024 väntas kostnaderna öka med 80,0 mnkr, jämfört med årsprognosen 2023, vilket motsvarar 15,2 procent. Dessa kostnadsökningar har till stor del kompenseras av ökat medlemsbidrag från Region Stockholm.

Vårdval Stockholm

Även Region Stockholms vårdval hanteras av HSN och HSF men har direkt påverkan på kommunalförbundets kostnader för Norrtäljebornas vård inom dessa vårdval. För 2024 väntas kostnaderna öka med 3,6 mnkr, jämfört med årsprognosen 2023.

Norrtälje sjukhus

Nytt sjukhusavtal träder i kraft 2024-01-01 även för Norrtälje sjukhus, framtaget i samverkan med HSF och på samma sätt som för Region Stockholms sjukhus.

Psykiatri

Psykiatrisk vård till norrtäljeborna tillhandahålls huvudsakligen av Tiohundra AB och Stockholms läns sjukvårdsområde (SLSO). Kommunalförbundets kostnader för psykiatri 2024 väntas öka med 7,9 mnkr, jämfört med årsprognosen 2023. I detta har den indexreglerade ersättningen till SLSO inräknats, liksom viss förstärkning av Tiohundra AB:s barn- och ungdomspsykiatri (BUP), för att möta ökade behov.

ASIH

Förbundets kostnader 2024 för avancerad sjukvård i hemmet (ASIH) väntas öka med 3,7 mnkr, jämfört med årsprognosen 2023.

Övrigt

Övriga verksamheter inom specialiserad vård omfattar bland annat habilitering, förvaring av avlidna samt den regionfinansierade delen av beroenderådgivningen. Kostnaderna för 2024 väntas i stort motsvara årsprognosen för 2023.

3.2.3 Insatser för äldre personer

Insatser för äldre personer enligt socialtjänstlagen och hälso- och sjukvårdslagen avser Norrtäljebor 65 år och äldre. Även personer under 65 år kan vara berättigade till specifika insatser, vilka här också inkluderas. Läs mer om respektive insats nedan.

Nettokostnad, insatser för äldre personer (mnkr)	Utfall 2022	Prognos 2023	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Bidrag	-0,8	37,4	0,0	16,8	0,0	0,0
Biståndsbedömning	25,5	28,0	28,0	31,0	32,1	33,2
Särskilt boende	524,9	572,5	574,3	621,5	650,1	680,0
Korttidsboende	16,4	17,2	17,7	17,4	18,2	19,0
Hemtjänst & nattpatrull	211,1	203,8	219,8	223,0	233,3	244,0
Dagverksamhet	6,9	7,1	7,1	6,2	6,5	6,8
Övrigt	6,9	7,3	7,3	9,1	9,5	9,9
Summa	790,9	873,2	854,2	925,0	949,6	992,9

Sammantaget beräknas kostnaderna att öka med 51,8 mnkr 2024, jämfört med prognosen för 2023, vilket motsvarar 5,9 procent. Ökningen beror på större volymer och uppräknig av ersättningar till utförare.

Volymer inom insatser för äldre	Utfall 2022	Prognos 2023	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Hemtjänsttimmar beviljad tid (tusentals timmar per år)	476,0	450,0	498,0	468,0	482,0	496,5
Särskilt boende för äldre (snitt årsplatser)	850	917	900	948	1010	1070

Bidrag

Under bidrag redovisas ersättningar i form av bidrag som betalas ut till utförare. Under 2023 har 25,0 mnkr betalats ut avseende statsbidraget som kommuner fått för att säkerställa en god vård och omsorg av äldre. Dessa kostnader motsvaras av lika stora intäkter (se avsnitt 2.5). Här ingår även ersättning från Norrtälje kommun till Tiohundra AB för ökade pensionskostnader. I budget 2024 är endast pensionskostnaderna till Tiohundra medräknade utifrån att inga besked om statsbidrag inkommit ännu.

Biståndsbedömning

Biståndsbedömning avser den bemanning som krävs för att hantera ansökningar, utreda behov, bevilja omsorgsinsatser och följa upp dessa. Kapaciteten i biståndsbedömningen följer befolkningens behov. För 2024 väntas kostnaderna öka med 3,0 mnkr, jämfört med årsprognosen 2023. Ökning beror främst på att dessa funktioner tidigare redovisats som en del i förbundets centralt på förvaltningen (jämför avsnitten 3.2.3-3.2.5 & 3.2.7).

Särskilt boende

För närvarande finns tillgång till platser inom särskilda boende för äldre, men från och med 2026 väntas brist på platser. Med en årskostnad om cirka 0,7 mnkr per plats (2023) och en genomsnittlig ökning av behoven de senaste två åren med 69 platser per år, ökar årskostnaderna med 48,3 mnkr. Inför 2024 väntas behoven öka med ytterligare 31 årsplatser jämfört med årsprognosen 2023, vilket innebär en kostnadsökning om 21,7 mnkr. Till detta

kommer att ersättningarna till utförarna räknas upp under 2024, vilket innebär att kostnaderna sammantaget väntas öka med 49,0 mnkr jämfört med prognos 2023.

Korttidsboende

Genom fler korttidsplatser i egen regi väntas behovet av direktupphandlingar minska. Kostnaderna för 2024 väntas därmed i stort motsvara årsprognosen för 2023.

Hemtjänst och nattpatrull

Utförare inom kundvalet är Tiohundra AB, Allegio Omsorg AB, Attendo Sverige AB, Äldreliv i Stockholm AB och Vaddö Vård AB. Ersättningen är uppdelad på tre zoner, där cirka 56 procent av hemtjänsten utförs i tätort, 39 procent på landsbygd samt 5 procent i skärgården.

Under 2024 kommer ersättningsmodellen inom kundvalet att förändras, så att utförarna ersätts för faktiskt utförd tid, i stället för som nu för beviljad tid. Förändringen innefattar även en viss uppräknig av ersättningen. För 2024 beräknas en ökning av den beviljade tiden med 18 000 timmar jämfört med prognosen för 2023, vilken sammantaget innebär att kostnaderna beräknas öka 19,2 mnkr.

Kundvalet avser insatser mellan klockan 07:00-22:00. Resterande tid tillgodoser nattorganisationen behoven av insatser. Ökade volymer innebär att även nattorganisationen behöver utökas.

Under 2023 öppnades även det första biståndsbedömda trygghetsboendet i Rimbo. Förbundet finansierar boendets trygghetsvård och gemensamhetsytor medan de enskildas hemtjänstinsatser hanteras enligt ovan. Planering finns för fler biståndsbedömda trygghetsboenden.

Dagverksamhet

Dagverksamhet för äldre bedrivs av Tiohundra AB, på uppdrag av förbundet. Hitintills har fast ersättning betalats för detta med från och med 2024 ändras detta till prestationsersättning. Kostnaderna 2024 väntas därmed minska med 0,9 mnkr, jämfört med årsprognosen 2023.

Övrigt

Övriga verksamheter inom insatser för äldre personer är bland annat individuellt utformade insatser enligt socialtjänstlagen, transport av avlidna, syn- och hörselstöd samt ersättningar till ideell sektor för exempelvis seniorkollo. Kostnaderna 2024 väntas öka med 1,8 mnkr, jämfört med årsprognosen 2023.

3.2.4 Insatser för personer med funktionsnedsättning (LSS, SFB & HSL)

Insatser för personer med funktionsnedsättning sker utifrån LSS, lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (SFS 1993:387), SFB, socialförsäkringsbalk (SFS 2010:110) och HSL, hälso- och sjukvårdslagen (SFS 2017:30).

Nettokostnad, insatser enligt LSS, SFB och HSL (mnkr)	Utfall 2022	Prognos 2023	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Biståndsbedömning	8,9	8,4	8,4	12,3	12,8	13,2
Boende LSS, vuxna	167,1	179,9	166,7	207,4	216,9	226,9
Boende LSS, barn och unga	17,1	15,2	19,7	18,6	19,5	20,4
Assistansersättning SFB, Pers. ass. 9:2	44,5	48,2	45,3	51,2	53,6	56,0
Daglig verksamhet LSS	76,2	82,6	79,1	83,1	86,9	90,9
Korttidsvistelse	17,5	14,3	19,0	20,0	20,9	21,9
Korttidstillsyn	4,7	5,2	4,8	6,9	7,2	7,6
Övrigt	6,9	7,1	7,3	7,1	7,4	7,7
Summa	342,9	361,0	350,3	406,6	425,2	444,6

Sammantaget beräknas kostnaderna att öka med 45,6 mnkr 2024, jämfört med prognosen för 2023, vilket motsvarar 12,6 procent. En ordentlig genomlysning har gjorts med fokus på kvalitet och kompetensförsörjning inom LSS-verksamheten, där det konstaterats att ersättningarna till utförare är betydligt lägre än i andra kommuner (avsnitt 3.1.1).

Volymer inom insatser enligt LSS, SFB och HSL	Utfall 2022	Prognos 2023	Budget 2023	Budget 2024	Budget 2025	Budget 2026
Boende LSS, vuxna THAB	172	172	175	176	176	176
Boende LSS, vuxna Köpta platser	34	40	35	42	45	48
Boende LSS, barn och unga THAB	4	4	4	4	4	4
Boende LSS, barn och unga Köpta platser	7	6	9	6	6	6
Årsplatser, daglig verksamhet LSS THAB	242	254	234	267	269	269
Årsplatser, daglig verksamhet LSS Köpta platser	63	73	63	85	86	87

Biståndsbedömning

Biståndsbedömning avser den bemanning som krävs för att hantera ansökningar, utreda behov, bevilja omsorgsinsatser och följa upp dessa. Kapaciteten i biståndsbedömningen följer befolkningens behov. För 2024 väntas kostnaderna öka med 3,9 mnkr, jämfört med årsprognosen 2023. Ökning beror främst på en ny uppdelning av tjänster i och med den nya redovisningen från och med 2024 (jämför avsnitten 3.2.3-3.2.5 & 3.2.7).

Boende LSS, vuxna

Största delen av kommunalförbundets LSS-boenden för vuxna drivs av Tiohundra AB, i bostäder som tillhandahålls av Norrtälje kommun. Genomgående behöver både kompetens och boendestandard höjas i dessa, samtidigt som ytterligare boenden behövs. Bristen på bostäder har 2023 inneburit cirka 2 mnkr i särskilda avgiften för beslut som inte kunnat verkställas. Budgeten för 2024 har därför förstärks med 27,5 mnkr, jämfört med årsprognosen 2023.

Boende LSS, barn och unga

Kommunalförbundets LSS-boenden för barn drivs av Tiohundra AB, i bostäder som tillhandahålls av Norrtälje kommun. I likhet med bolagets vuxenboenden behöver kompetensen förstärkas. Budgeten för 2024 har därför utökats med 3,4 mnkr, jämfört med årsprognosen 2023.

Assistansersättning (SFB)

Nivån för assistansersättning enligt socialförsäkringsbalken kommer att höjas med 2,5 procent 2024. Tillsammans med väntade volymökningar har budgeten för 2024 har utökats med 2,1 mnkr, jämfört med årsprognosen 2023.

Daglig verksamhet (LSS)

Ersättningarna väntas öka med 4,7 procent enligt omsorgsprisindex (OPI). Budgeten för 2024 har därför förstärks med 0,5 mnkr, jämfört med årsprognosen 2023.

Korttidsvistelse

Förbundets korttidsvistelser enligt LSS tillhandahålls till cirka 90 procent av Tiohundra AB. Uppräkningar av ersättningar har beräknats i enlighet med ovan nämnda genomlysning av LSS-verksamheten (avsnitt 3.1.1). Budgeten för 2024 har förstärkts med 5,7 mnkr, jämfört med årsprognosen 2023.

Korttidstillsyn

Korttidstillsyn enligt LSS, som Tiohundra AB tillhandahåller, behöver också stärka sin kompetens. Budgeten för 2024 har därför förstärks med 1,8 mnkr, jämfört med årsprognosen 2023.

Övrigt

Övriga insatser för personer med funktionsnedsättning (LSS, SFB & HSL) omfattar exempelvis ledsagning, avlösarservice och kontaktpersoner. Kostnaderna för 2024 väntas i stort motsvara årsprognosen för 2023.

3.2.5 Insatser för personer med funktionsnedsättning (ej LSS & SFB)

Insatser för personer med funktionsnedsättning (ej LSS & SFB) sker utifrån socialtjänstlagen och innefattar de med psykisk funktionsnedsättning 0–64 år.

Nettokostnad, insatser till personer med funktionsnedsättning (ej LSS/SFB) (mnkr)	Utfall 2022	Prognos 2023	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Biståndsbedömning	6,4	9,2	9,2	8,3	8,6	8,9
Bostad med särskild service, sol	51,4	53,6	58,3	55,1	57,7	60,3
Turbundna resor	15,1	19,7	20,6	21,1	22,1	23,1
Meningsfull sysselsättning	5,6	5,9	5,7	5,8	6,1	6,4
Boendestöd	11,1	11,0	10,9	11,5	12,0	12,6
Övrigt	9,3	11,4	10,5	11,5	12,0	12,5
Summa	99,1	110,6	115,2	113,4	118,5	123,8

Sammantaget beräknas kostnaderna att öka med 2,8 mnkr, motsvarande 2,5 procent 2024 jämfört med prognosen för 2023.

Endast ett fåtal uppräknings av ersättningar har inräknats i budget 2024. Detta beror på att en granskning av boenden ska genomföras under 2024. Individer som skulle kunna ha en annan typ av boende än de har idag ska kartläggas och hela boendekedjan ska ses över.

Volymen inom särskilda boendeformer i antal årsplatser	Utfall	Prognos	Budget	Budget	Budget	Budget
	2022	2023	2023	2024	2025	2026
Bostad med särskild service (SOL) THAB	37	36	37	38	38	38
Bostad med särskild service (SOL) Köpta platser	20	23	24	23	23	23
Boendestöd, antal personer	260	279	277	278	281	284
Boendestöd, antal timmar	27 335	26 959	27 540	27 024	27 294	27 567

Biståndsbedömning

Biståndsbedömning avser den bemanning som krävs för att hantera ansökningar, utreda behov, bevilja omsorgsinsatser och följa upp dessa. Kapaciteten i biståndsbedömningen följer befolkningens behov. För 2024 väntas kostnaderna minska med 0,9 mnkr, jämfört med årsprognosen 2023. Minskningen beror på en ny uppdelning av tjänster i och med den nya redovisningen från och med 2024 (jämför avsnitten 3.2.3-3.2.5 & 3.2.7).

Bostad med särskild service (SOL)

Två tredjedelar av kommunalförbundets placeringar i boenden med särskild service drivs av Tiohundra AB, i bostäder som tillhandahålls av Norrtälje kommun. Ingen uppräknings av bolagets ersättning planeras medan ersättningen till privata utförare väntas öka med 4,7 procent. För 2024 beräknas därmed kostnader öka med 1,6 mnkr, jämfört med årsprognosen 2023. Under 2024 planeras en granskning av boenden i syfte att identifiera individer som skulle kunna ha annan typ av boende.

Turbundna resor

Avtalet för turbundna resor följer taxi-index, vilket innebär en uppräknings 2024 med 3,0 procent. För 2024 beräknas därför kostnader öka med 1,4 mnkr, jämfört med årsprognosen 2023. Under 2024 genomför kommunalförbundet i samarbete med Norrtälje kommun en ny upphandling av dessa resor.

Meningsfull sysselsättning

Ingen uppräknings av bolagets ersättning för meningsfull sysselsättning planeras medan ersättningen till privata utförare väntas öka med 4,7 procent. Kostnaderna för 2024 väntas i stort motsvara årsprognosen för 2023.

Boendestöd

Även om antalet personer med boendestöd ökat 2023, jämfört med 2022, har inte antalet verkställda timmar ökat. Detta innebär att kostnaderna för 2024 i stort väntas motsvara årsprognosen för 2023.

Övrigt

Övriga insatser för personer med funktionsnedsättning (ej LSS & SFB) utgörs bland annat av den kommunalt finansierade delen av beroenderådgivning och ungdomsmottagning, öppen verksamhet, kontaktpersoner och personligt ombud. Det sistnämnda i huvudsak finansierat med statsbidrag. Kostnaderna för 2024 väntas i stort motsvara årsprognosen för 2023.

3.2.6 Färdtjänst, riksfärdtjänst och öppen förskola

Kommunalförbundet bistår Region Stockholm med utredningar inför deras beslut om färdtjänst medan förbundet ansvarar för riksfärdtjänst. Kommunalförbundets öppna förskola drivs av Tiohundra AB till fast ersättning. Ingen uppräkningsplaneras 2024. Kostnaderna för 2024 väntas i stort motsvara årsprognosen för 2023.

Nettokostnad, Färdtjänst/ riksfärdtjänst samt öppen förskola (mnkr)	Utfall 2022	Prognos 2023	Beslut 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Färdtjänst/Riksfärdtjänst	0,8	0,6	0,5	0,7	0,7	0,8
Öppen förskola	1,9	1,9	2,0	2,0	2,1	2,2
Summa	2,6	2,5	2,5	2,7	2,8	3,0

3.2.7 Politik och förvaltning

Förvaltningen beräknas utgöra 1,3 procent av kommunalförbundets nettokostnader 2024. Till kommunalförbundets förvaltning räknas dess politiska organ, revision, ledning och administration. I kostnaderna inräknas även administrativt stöd, lokalhyror med mera för de som arbetar med myndighetsutövning för enskild (biståndsbedömning i avsnitt 3.2.3-3.2.5). Förvaltningen svarar även för ägar- och beställarstyrning, utvecklings- och utredningsuppdrag samt medicinskt ansvarig sjuksköterska och medicinskt ansvarig för rehabilitering. Antal årsarbetare beräknas till 33 under 2024.

Nettokostnad, förvaltning & politik (mnkr)	Utfall 2022	Prognos 2023	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Förvaltning	35,0	43,7	43,7	46,2	47,6	47,6
Politik	2,2	2,3	2,3	2,6	2,7	2,7
Summa	37,1	46,0	46,0	48,8	50,3	50,3

Sammantaget beräknas kostnaderna att öka med 2,8 mnkr jämfört med prognosen för 2023. Under 2024 planeras för att genomföra medarbetardialoger med invånarna. Syftet med en dessa är att låta invånare ge synpunkter på hur de upplever den hälso-, sjukvård och omsorgen som kommunalförbundet svarar för samt och hur de vill att denna utvecklas.

Förbundets administration förutsätter stöd från medlemmarna, främst från Norrtälje kommun. Förvaltningen har fortsatt behov av att avropa bland annat systemstöd från Region Stockholm, för att säkra och fullfölja sin beställarfunktion. I dag saknas formella åtaganden, vilket innebär oklarheter om vilka resurser och omfattningen av dessa som ska tillhandahållas samt eventuella ekonomiska ersättningar.

Direktionen har gett förvaltningen i uppdrag att undersöka förbundets förutsättningar att fullgöra de åtaganden som finskt förvaltningsområde innebär (protokoll 2023-11-16, §115).

3.3 Effektiviseringar och kvalitetsarbete

Förvaltningen identifierar flera åtgärder möjliga att genomföra under planeringsperioden, i syfte att effektivisera och minska kostnaderna. Flera kommer att förutsätta politiskt fattade beslut. Påverkan för invånarna och kvalitetssänkningar i verksamheter går i vissa fall inte att uteslutas, varpå utredningar och konsekvensanalyser kan behöva föregå beslut.

- Tydliggöra boendekedja, så att insatser för enskilda löpande anpassas till behov.
- Stärka samordning vid boendeplaceringar för att kostnadseffektivisera direktupphandlade välfärdstjänster.
- Förstärka granskning för att säkerställa att rätt ersättning betalas ut till vård- och omsorgsgivare (inklusive de tjänster medlemmarna tillhandahåller)
- Genomföra tätare uppföljning av biståndsbeslut för att säkerställa att beställningar är i nivå med de enskildas behov
- Säkerställa att vård- och omsorgsgivarnas uppdrag tillgodoser invånarnas behov, och trygg övergång mellan vårdformer, genom vårdbehovsanalyser till grund för prioriteringar och ändrat vårdutbud. Kostnader för direktupphandlade välfärdstjänster kan då också minskas.
- Ta fram riktlinje för överföring av vuxen patient mellan sjukhus, från Region Stockholms till Norrtälje sjukhus.
- Öka digitalisering, bland annat genom automatisering av förvaltningens debitering av tillfällig vistelse.
- "Service level agreements" (SLA) för de tjänster medlemmarna tillhandahåller kommunalförbundet skulle effektivisera förvaltning.

Samt

- Erbjuder fler omsorgsinsatser utan föregående behovsbedömning och biståndsbeslut.
- Utöka antalet biståndsbedömda trygghetsboenden.
- Se över och genomföra ny lösning för fotsjukvård.
- Se över och föreslå hållbar lösning för uppdraget specialiserad hud och psoriasisvård.
- Utredda ökat deltagande i mammografiscreening i samverkan med Region Stockholm.
- Införa Tiohundra AB som ickevalsalternativ inom särskilt boende för äldre, för att minska antalet tomdygn i egen regi.
- LOU-upphandla vård och omsorg i glest befolkade delar av kommunen, såsom i skärgården.
- Avveckla små särskilda boende för äldre i Tiohundredras egen regi.
- Avgiftsbelägga insatser som idag är avgiftsfria, såsom avlösning, ledsagning och turbundna resor.
- Höja avgift till den enskilde för måltider till grannkommunernas nivåer.

Kvalitets och omställningsarbeten mot nära vård

För att möta behov av omställningen mot den nära vården och långsiktigt arbeta för psykisk hälsa, planeras och genomförs flera arbeten och initiativ tas under planeringsperioden, varav några möjliggörs med genom riktade statliga stimulansmedel. För att nämna några:

- Fortsatt samverkan med Norrtälje kommun kring psykisk hälsa, suicidprevention och välbefinnande.
- Projekt mobil psykiatrisk hemsjukvård.
- Utveckla samarbete med föreningar, exempelvis kring motverka ofrivillig ensamhet, fallprevention och rehabilitering.
- Hållbar lösning för perifera vårdcentraler.
- Utökat hembesöksprogram för förstagångsföräldrar, i samarbete mellan barnhälsovård och Norrtälje kommuns socialtjänst.
- Förstärka MAS- och MAR uppdraget i syfte att utveckla och bedriva säker och god hälso- och sjukvård i förbundets kommunala verksamheter.

3.4 Tiohundra AB

Kommunalförbundet äger och förvaltar samtliga aktier i Tiohundra AB och svarar för att ägarstyrning sker, utifrån de begränsningar som förbundsordningen föreskriver.

Bolagets uppdrag anges i dess bolagsordning och ägardirektiv. Under 2024 planeras en uppdatering av dessa styrdokument. Utöver ägarstyrningen regleras bolagets verksamhet och finansiering i uppdragsavtal, så kallad beställarstyrning, där bolaget utför omkring hälften av värdet av förbundets samlade beställningar.

Då Tiohundra AB inte ingår i någon bolagskoncern ställs krav på ett solitt eget kapital, bland annat för att säkerställa bolagets pensionsåtaganden. Enligt beräkningar av Region Stockholm krävs en soliditet på cirka 23 procent i Tiohundra AB. I bokslut 2022 redovisade bolaget en soliditet om 12 procent. Den nyemission 2022 som medlemmarna utlovat har ännu inte effektuerats.

För att bland annat hantera bolagets pensionsåtaganden har bolaget tills nu i stället tillförts villkorade aktieägartillskott, som under åren 2016-2022 summerade till 323,6 mnkr. Återbetalning av dessa sker med beskattade vinstmedel, vilket innebär ett framtida vinstkrav om ytterligare 84,0 mnkr (bolagsskatt 20,6 procent). Skatteverket anser dessutom att erhållna aktieägartillskott bör betraktas som skattepliktiga driftsbidrag. Med detta som utgångspunkt vore en permanent höjning av medlemsbidragen att föredra framför att medlemmarna ger extra bidrag till aktieägartillskott via förbundet.

Ett nytt pensionsavtal trädde i kraft 2023, där pensionsåtaganden inte längre ska belasta balansräkningen. Avtal innebär ökade kostnader i form av avgifter. Bolagets avtalspensioner påverkas härutöver av det höjda inkomstbasbeloppet liksom av högre inflations- och räntenivåer.

3.5 Investeringsbehov

En förstudie är inledd kring större om- och tillbyggnader av Norrtälje sjukhus och Tiohundra AB och Locum AB utarbetar förslag till utvecklings- och investeringsplan. Det är dock inte troligt att hyreskostnaderna för en sådan upprustning kan finansieras inom ramen för regionens nuvarande medlemsbidrag till kommunalförbundet, då nuvarande kostnader baseras på de större moderniseringar som genomfördes för 25 år sedan.

Kommunalförbundet tillgodoser behoven av särskilda boenden både genom förfrågningsunderlag enligt lagen om valfrihetssystem (LOV) och upphandlingar enligt lagen om offentlig upphandling (LOU). Huvuddelen av boendeplatserna enligt LOU bedrivs i egen regi av Tiohundra AB, på uppdrag av förbundet. Norrtälje kommun ansvarar för kommunalförbundets bostadsbestånd i egen regi.

Behoven av boendeplatser har ökat och kommer att öka ytterligare med allt fler invånare. Antalet platser enligt LOV inom särskilt boende för äldre har växt och förväntas öka ytterligare under planeringsperioden. Inom några år förväntas brist på boendeplatser vilket behöver beaktas i kommunens lokalförsörjningsplan.

Det bostadsbestånd som kommunen tillhandahåller för personer med funktionsnedsättningar tillgodoser inte alltid behoven. Vissa befintliga boenden behöver ersättas samtidigt som fler platser behöver tillföras. Kommunalförbundet saknar samtidigt finansiering för de ökade hyreskostnader detta innebär.

Förbundets vård- och omsorgsgivare, inklusive Tiohundra AB, har svårigheter att rekrytera personal – inte minst inom legitimationsyrken. Försörjningskvoten i Norrtälje kommun kommer att försämrats ytterligare framgent. Med allt färre som tar hand om allt fler torde traditionellt sätt bemanna bli allt svårare. Möjligheterna till robotisering, automatisering och digitalisering i utförarledet behöver därför förstärkas. Detta kommer i sin tur att innebära ökade behov av investeringar som behöver finansieras.

4. Mål och indikatorer

Kommunalförbundets verksamhet bygger på medlemmarnas övergripande vision och målbild som den beskrivs i förbundsordningen. I förbundsordningen återfinns följande fyra mål:

- God kvalitet i den sammanhållna vården och omsorgen,
- Tillgänglighet för individen,
- Hälsöfrämjande och förebyggande insatser samt
- Innovativa samarbeten som ger samordnings- och effektivitetsvinster.

Till de ovanstående målen kommer kommunallagens krav på god ekonomisk hushållning. Målen följs upp övergripande med ett antal indikatorer (se nedan).

4.1 God kvalitet i sammanhållen vård och omsorg

Målet att åstadkomma en sammanhållen vård och omsorg med god kvalitet, vilket inkluderar omställningen till god och nära vård och omsorg, konkretiseras i följande indikatorer:

4.1.1 Antal patienter med samordnad individuell plan (SIP)*

Samordnad individuell plan, SIP, ska upprättas tillsammans med brukare och patient om insatser från både socialtjänst och hälso- och sjukvård behöver samordnas. Indikatorn avser antalet SIP:ar upprättade av förbundets husläkarmottagningar. En indikator med bäring på omställningen mot den nära vården. Den syftar till att över tid följa förändring inom området *Från isolerad vård och omsorgsinsatser - till samordning utifrån personens fokus*. Avser antal patienter inom husläkarverksamhet där SIP utförts.

Indikatorer för god kvalitet i sammanhållen vård & omsorg	Utfall 2022	Budget 2023	Prognos 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Antal patienter med samordnad individuell plan (SIP)*	-	-	-	15	20	25

*tidigare antal, inga siffror 2022-2023

4.1.2 Andel oplanerad återinläggning inom 7 dagar vid Norrtälje sjukhus av patienter 80 år och äldre

Normalt ska en patient som skrivits ut från slutenvård inte ha behov av ny oplanerad slutenvård inom sju dagar. Indikatorn belyser hur väl omhändertagandet vid utskrivning från Norrtälje sjukhus är samordnat. En indikator med bäring på omställningen mot den nära vården. Den syftar till att över tid följa förändring inom området *Från isolerad vård och omsorgsinsatser - till samordning utifrån personens fokus*.

Indikatorer för god kvalitet i sammanhållen vård & omsorg	Utfall 2022	Budget 2023	Prognos 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Andel oplanerad återinläggning inom 7 dagar vid Norrtälje sjukhus av patienter 80 år och äldre	8,2 %	Minska	6,7 %	Minska	Minska	Minska

4.1.3 Andel brukare med aktuell genomförandeplan

En genomförandeplan är en dokumenterad planering där utföraren beskriver hur en beslutad insats praktiskt ska genomföras för den enskilde. Planen är aktuell om den utformats för mindre än 12 månader sedan eller följts upp under de senaste 6 månaderna. Indikator mäter om utförare upprättat och lagt in genomförandeplanen på korrekt sätt i dokumentationssystemet.

Indikatorer för god kvalitet i sammanhållen vård & omsorg	Utfall 2022	Budget 2023	Prognos 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Andel brukare på särskilt boende för äldre med aktuell genomförandeplan	90 %	90 %	90 %	Öka	Öka	Öka
Andel brukare i hemtjänsten (Kundvalets hemtjänst) med aktuell genomförandeplan	84 %	90 %	90 %	Öka	Öka	Öka

4.2 Tillgänglighet för individen

Målet om tillgänglighet för individen konkretiseras i följande indikatorer:

4.2.1 Andel som erbjuds särskilt boende inom tre månader från fattat beslut

Handläggning ska ske snabbt och effektivt. Invånare med beslut om särskilt boende ska erbjudas plats inom tre månader från beslut. Indikatorn mäter andelen personer med beslut om särskilt boende som erbjuds plats inom tre månader från det att beslutet fattats.

Indikatorer för tillgänglighet	Utfall 2022	Budget 2023	Prognos 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Andel beslut om särskilt boende för äldre med erbjudande om plats inom tre månader från fattat beslut	94 %	96 %	96 %	100 %	100 %	100 %

4.2.2 Andel verkställda beslut i bostad med särskild service enligt LSS

Behovet av bostad med särskild service enligt LSS har ökat de senaste åren. Med anledning av att bostadsbeståndet inte växer i samma takt har antalet ej verkställda beslut ökat, vilket innebär viten. Målsättningen är att alla beslut ska verkställas. Indikatorn mäter andelen verkställda beslut inom 3 månader.

Indikatorer för tillgänglighet	Utfall 2022	Budget 2023	Prognos 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Andel verkställda beslut i bostad med särskild service enligt LSS	91%	90%	90%	öka	öka	öka

4.2.3 Andel utförd av beslutad tid inom hemtjänsten

Utifrån förvaltningens beslut om hemtjänstinsatser skickas beställningen med antalet timmar till den kundvalsutförare som den enskilde valt. Utföraren disponerar därefter denna tid totalt för "sina" kunder. Indikatorn mäter andelen utförd av beslutad tid för alla utförare, där 100 procent på totalen inte är möjligt att nå.

Indikatorer för tillgänglighet	Utfall 2022	Budget 2023	Prognos 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Andel utförd av beslutad tid inom hemtjänsten	67 %	86 %	70 %	87 %	88 %	90%

4.2.4 Digitalisering

Robotisering, automatisering och digitalisering i utförlädet kommer att bli allt viktigare, då allt färre personer har att ta hand om allt fler. Detta är samtidigt svår att mäta. Följande indikator mäter antalet införda e-tjänster som ökar invånarnas tillgänglighet till förvaltningen.

Indikatorer för tillgänglighet	Utfall 2022	Budget 2023	Prognos 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Digitalisering (Antal e-tjänster för invånare)	0	0	0	Öka	Öka	Öka

4.2.5 Andel som fått en medicinsk bedömning inom 3 dagar

Enligt Hälso- och sjukvårdsförordning (2017:80) gäller en del av vårdgarantin enligt följande: Från det att en person sökt kontakt med en husläkarmottagning, och vårdpersonal bedömer att patienten behöver få en medicinsk bedömning av legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal, ska personen få tid för bedömning inom 3 dagar. Indikator beskriver tillgängligheten till kommunalförbundets husläkarmottagningar. En indikator med bäring på omställningen mot den nära vården. Den syftar till att över tid följa förändring inom området Från fokus på organisation - till fokus på person och relation.

Indikatorer för tillgänglighet	Utfall 2022	Budget 2023	Prognos 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Andel som fått en medicinsk bedömning inom 3 dagar vid förbundets husläkarmottagningar	85 %	95 %	95 %	94 %	94 %	94 %

4.2.6 Andel patienter som påbörjat planerad behandling inom 90 dagar

Enligt Hälso- och sjukvårdsförordning (2017:80) gäller en del av vårdgarantin enligt följande: den enskilde ska få planerad vård inom 90 dagar från det att vårdgivaren har beslutat att den enskilde ska få den aktuella vården. Indikator beskriver tillgängligheten till planerad vård dels vid Norrtälje sjukhus dels vid barn- och ungdomspsykiatrisk mottagning (BUP) i Norrtälje.

En indikator med bäring på omställningen mot den nära vården. Den syftar till att över tid följa förändring inom områdena Från fokus på organisation - till fokus på person och relation respektive Från isolerad vård och omsorgsinsatser - till samordning utifrån personens fokus.

Indikatorer för tillgänglighet	Utfall 2022	Budget 2023	Prognos 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Andel som påbörjas somatisk behandling inom 90 dagar efter beslutet om behandling.	72 %	77 %	-	77 %	77 %	77 %
Andel som påbörjas psykiatrisk behandling inom 90 dagar efter beslutet om behandling (BUP)	87%	93%	-	95%	96%	97%

4.3 Hälsofrämjande och förebyggande insatser

Den övergripande uppgiften att ansvara för att invånarna i Norrtälje kommun erhåller hälsofrämjande och förebyggande insatser konkretiseras i följande indikatorer:

4.3.1 Antal samtal om levnadsvanor i primärvården

Samtal om levnadsvanor i primärvården är en del av det hälsofrämjande och förebyggande arbetet i hälso- och sjukvården. Ett viktigt redskap för att stödja patienter i att förändra sina ohälsosamma levnadsvanor. Indikatorn mäter antal samtal om levnadsvanor vid förbundets husläkarmottagningar. En indikator med bäring på omställningen mot den nära vården. Den syftar till att över tid följa förändring inom området *Från reaktiv – till proaktiv och hälsofrämjande*.

Indikatorer för hälsofrämjande och förebyggande	Utfall 2022	Budget 2023	Prognos 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Antal samtal om levnadsvanor i förbundets primärvård	12 559	9 100	15 000	Öka	Öka	Öka

4.3.2 Vårdtillfällen per 100 000 invånare

Antal vårdtillfällen per 100 000 invånare avser norrtäljebor intagning och utskrivning i slutenvård på samma klinik, oavsett var vården har skett. Indikator har bäring på omställningen mot den nära vården och syftar till att över tid följa förändring *Från reaktiv - till proaktiv och hälsofrämjande*. Den bygger på antagandet att riktning kan påverkas med proaktiva och hälsofrämjande insatser.

Indikatorer för hälsofrämjande och förebyggande	Utfall 2022	Budget 2023	Prognos 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Vårdtillfällen per 100 000 invånare i Norrtälje kommun	15 285	-	-	15 763	15 805	15 962

4.3.3 Fallskador per 100 000 invånare 65 år och äldre

En indikator med bäring på omställningen mot den nära vården. Den syftar till att över tid följa förändring inom området *Från reaktiv - till proaktiv och hälsofrämjande*. Fallolyckor är vanliga bland äldre personer och kan orsaka skador, förlorad självständighet, försämrad livskvalitet. Antagandet är att riktning kan påverkas med förebyggande och hälsofrämjande insatser. Indikatorn anger genomsnittligt antal slutenvårdstillfällen till följd av fallolyckor bland individer 65 år och äldre under perioden per 100 000 invånare 65 år och äldre.

Indikatorer för hälsofrämjande och förebyggande	Utfall 2022	Budget 2023	Prognos 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Fallskador per 100 000 invånare 65 år och äldre i Norrtälje kommun	3 798	Minska	-	Minska	Minska	Minska

4.3.4 Andel ej biståndsbedömda insatser

Framtidens socialtjänst och ny socialtjänstlag innebär förändrat arbetssätt av erbjudandet av socialtjänstens insatser. Fler öppna och tillgängliga insatser utan föregående behovsbedömning är målsättningen. Därmed ska andelen ej biståndsbedömda insatser öka.

Indikatorn mäter förhållandet mellan utbudet av biståndsbedömda insatser och ej biståndsbedömda insatser, med utgångspunkt i typ av insats.

Indikatorer för hälsofrämjande och förebyggande	Utfall 2022	Budget 2023	Prognos 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Andel ej biståndsbedömda insatser	26%	26%	26%	Öka	Öka	Öka

4.3.5 Antal samverkansavtal/ samarbeten med föreningslivet

Genom utökat samarbete med föreningslivet utvecklas, varieras och tillgängliggörs kommunalförbundets hälsofrämjande och förebyggande insatser. Indikatorn mäter antal formaliserade samarbeten med idéburen sektor och föreningsliv kring aktiviteter för kommunalförbundets målgrupper.

Indikatorer för hälsofrämjande och förebyggande	Utfall 2022	Budget 2023	Prognos 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Antal samverkansavtal/ samarbeten med föreningslivet	6	7	9	Öka	Öka	Öka

4.4 Innovativa samarbeten som ger samordnings- och effektivitetsvinster

Målet att ge förutsättningar för innovativa samarbeten som ger samordnings- och effektivitetsvinster mäts i utifrån Socialstyrelsens öppna jämförelser:

Indikatorer för effektivitet - andel i procent av medianen för riket	Utfall 2020	Utfall 2021*	Utfall 2022*	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Hemtjänst i sin helhet (mycket nöjda eller ganska nöjda)	99 %	-	-	Bibehåll	Bibehåll	Bibehåll
Kostnad per hemtjänsttagare	54 %	-	-	Bibehåll	Bibehåll	Bibehåll
Särskilt boende i sin helhet (mycket nöjda eller ganska nöjda)	86 %	-	-	Bibehåll	Bibehåll	Bibehåll
Kostnad per brukare, särskilt boende	76 %	-	-	Bibehåll	Bibehåll	Bibehåll

* Publiceras 2023 respektive 2024.

Kommunalförbundet och Norrtäljemodellen är i sig innovativa samarbeten som dels inneburit samordning av verksamheter dels lett till vissa effektivitetsvinster.

4.5 God ekonomisk hushållning

Mål om god ekonomisk hushållning gäller långsiktigt och innebär för KSON-koncernen en ekonomi i balans över en treårsperiod, samtidigt som invånarna i Norrtälje kommun erhåller sammanhållen hälso-, sjukvård och omsorg, inklusive hälsofrämjande och förebyggande insatser. Följande principer gäller:

- KSON-koncernen ska ha en ekonomi i balans enligt de krav som uttrycks i kommunallagen.
- I kommunalförbundets budget och verksamhetsplan ska anges verksamhetsmål och finansiella mål som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning.

Kommunalförbundets finansiella mål av betydelse för god ekonomisk hushållning är dels resultatmarginal – att det årliga ekonomiska resultatet för koncernen inte avviker mer än $\pm 1,0$ procent av den samlade omsättningen – dels soliditet, det vill säga att det egna kapitalet för koncernen vidmakthålls över planeringsperioden.

Finansiella mål	Utfall 2022	Budget 2023	Prognos 2023*	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Resultatmarginal	1,6 %	$\pm 1,0\%$	-4,2%	$\pm 1,0\%$	$\pm 1,0\%$	$\pm 1,0\%$
Soliditet	3,9 %	Öka	-9,4%	Öka	Öka	Öka

*Prognos 2023 utifrån delårsrapport 2 2023.

Värdering av om god ekonomisk hushållning uppfyllts görs i en samlad bedömning av måluppfyllelsen utifrån förbundets indikatorer och andra viktiga händelser under året.